

PRZEGLĄD PRAWA ADMINISTRACYJNEGO

(7)2024 • DOI: 10.17951/ppa.2024.7.61-76

UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

MATEUSZ GABRYEL

mateusz.gabryel@mail.umcs.pl

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4379-5291>

Forma załatwienia sprawy administracyjnej a ochrona danych osobowych

*Connection Between the Form of Settling an Administrative
Matter and the Protection of Personal Data*

Wprowadzenie

Obecnie pojęcie RODO¹ spopularyzowało się na tyle, że choć jeszcze znajdują się osoby, które mogą mieć problem z poprawnym rozwinięciem skrótu i połączeniem go z ogólnym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej o ochronie danych, to bez wątpienia niemal każdy wie, że chodzi tu o ochronę danych osobowych. Wydawać by się mogło zatem, że w kontekście rozwinięcia tytułu niniejszego tekstu większe emocje będzie budzić sformułowanie „załatwienie sprawy”. I tak zapewne byłoby w przypadku rozważań pozanaukowych ze wzglę-

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.Urz. UE L 119/1, 27.04.2016).

du na jego pejoratywne konotacje i kojarzenie go z nieuprawnionym czy wręcz nielegalnym oddziaływaniem na rozstrzygnięcie organu. Tymczasem w Kodeksie postępowania administracyjnego², stanowiącym przecież podstawową regulację w obszarze relacji administracji z obywatelami – jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego³, począwszy od pierwszego artykułu, ustawodawca wielokrotnie posługuje się wspomnianą frazą, będąc dalekim od kwestionowania konieczności przeprowadzenia owego postępowania w sposób obiektywny i sprawiedliwy⁴.

Celem niniejszego artykułu jest zweryfikowanie dostateczności przyjętych procedur w zakresie ochrony danych osobowych obowiązujących w odniesieniu do działalności organów administracji podejmowanej na gruncie Kodeksie postępowania administracyjnego w kontekście form załatwiania (lub nie⁵) sprawy administracyjnej. Omówiono formy załatwienia i zakończenia sprawy administracyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem decyzji administracyjnej, obowiązujące przepisy w zakresie ochrony danych osobowych oraz ich zastosowanie w poszczególnych sytuacjach w ramach postępowania administracyjnego i w odniesieniu do niego. W oparciu o powyższe zweryfikowano prawdziwość tezy, zgodnie z którą obowiązujące przepisy i mechanizmy w kontekście poszczególnych form załatwienia sprawy administracyjnej nie pozwalają na pełną ochronę danych osobowych stron i innych uczestników postępowania administracyjnego.

Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym

Mając na uwadze cel prowadzonych tu rozważań, w pierwszej kolejności dla porządku należy przypomnieć kluczowe formy, jakie mogą przyjąć działania administracji zmierzające do rozstrzygania w konkretnych sprawach określonych osób, przyjmując przy tym podejście zaproponowane przez J. Starościaka⁶. Nie

² Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2024, poz. 572), dalej: k.p.a.

³ Jest to postępowanie administracyjne prowadzące do ustalenia skonkretyzowanego uprawnienia bądź obowiązku materialnoprawnego wobec zindywidualizowanego (oznaczonego imiennie) adresata w drodze zewnętrznego aktu administracyjnego (co do zasady w formie decyzji administracyjnej), które może nastąpić również w formie milczącego załatwienia sprawy, co oddziałuje także na sposób ochrony danych osobowych (o czym w dalszej części rozważań). Zob. B. Adamiak, [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2024, s. 7–58.

⁴ A. Kokoszkiewicz, *Sprawiedliwy proces administracyjny jako zadanie państwa. Studium teoretycznoprawne*, Warszawa 2020, s. 115 i n.

⁵ Również w zakresie czynności administracji, zmierzających do odmowy podjęcia rozstrzygnięcia.

⁶ J. Starościak, *Prawne formy i metody działania administracji*, [w:] *System prawa administracyjnego*, red. T. Rabska, J. Łętowski, t. 3, Wrocław 1978.

chodzi tu bowiem o wszelkie formy działania administracji (*sensu largo*), jak proponuje chociażby K. Ziemiński⁷, lecz o tę aktywność aparatu państwowego, która odnosi się w swym założeniu do danego adresata, z reguły żądającego rozstrzygnięcia. Będą to najczęściej decyzje administracyjne, milczące załatwienie sprawy, ugody administracyjne bądź postanowienia kończące postępowanie. Dlatego zostaną one tu omówione, a w ich kontekście będzie przedstawione i skomentowane podejście ustawodawcy do ochrony danych osobowych.

Podstawowy charakter decyzji w kontekście postępowania administracyjnego zachęca do jej omówienia w pierwszej kolejności i z możliwie znaczną dokładnością. Wypada zatem zacząć od źródłosłowu tego pojęcia, a więc od łacińskiego *decisio*, co tłumaczy się jako „postanowienie poprzedzone rozważaniem argumentów, możliwości realizacji i skutków”⁸, a to jednoznacznie można uznać za kwintesencję definicji przyjętej na gruncie postępowania administracyjnego.

Trzeba odnotować również istnienie formalnej koncepcji decyzji administracyjnej, która zakłada, że są nią wszelkie akty o charakterze administracyjnym wydane w trybie i na zasadach przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego⁹. Podejście to nie odnosi się do rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach stron, ograniczając się do postrzegania aktu administracji pod kątem spełnienia minimalnych wymogów przewidzianych na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego dla decyzji administracyjnej¹⁰. Choć koncepcja ta w pewnym sensie może wydawać się niewystarczająca, to znajduje aprobatę i uzasadnienie w orzecznictwie. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) np. wskazał, że nawet brak wszystkich elementów decyzji przewidzianych przez ustawodawcę, przy zachowaniu minimum poprzez oznaczenie organu wydającego akt, adresata aktu, rozstrzygnięcia o istocie sprawy i podpisu osoby reprezentującej organ, nie może pozbawić aktu miana decyzji administracyjnej w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego¹¹, a jedynie świadczy o jego wadliwości¹². Podkreśla się ponadto, że decyzje nie mogą być mylone z podejmowanymi wielokrotnie przez organ czynnościami o charakterze materialno-technicznym, gdyż nie pozwalają na to obligatoryjne cechy decyzji administracyjnej, takie jak

⁷ K. Ziemiński, *Indywidualny akt administracyjny jako forma prawna działania administracji*, Poznań 2005.

⁸ H. Zgółkowa (red.), *Praktyczny słownik języka polskiego*, t. 8, Poznań 1996, s. 156.

⁹ J. Zimmermann, *Aksjomaty postępowania administracyjnego*, Warszawa 2017, s. 123.

¹⁰ P.M. Przybysz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2020, s. 587–606.

¹¹ Wyrok NSA z dnia 20 lipca 1981 r., SA 1163/81, OSP 1982, nr 9–10, poz. 169. Podobnie wyrok NSA z dnia 22 września 1981 r., SA 791/81, ONSA 1981, nr 2, poz. 91.

¹² A. Wróbel, *Art. 1*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, Warszawa 2020, s. 65–71.

jednostronność i władczość¹³. Należy przy tym zaznaczyć, że przez czynność materialno-techniczną rozumie się działanie w sprawie z zakresu administracji publicznej, podjęte przez uprawniony organ, zmierzające do przyznania, zatwierdzenia bądź uznania praw lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, pozbawionych cywilnoprawnego charakteru¹⁴.

W ramach materialnej koncepcji decyzji zakłada się, że akt ten stanowi spójne z przepisami prawa oświadczenie woli organu, które charakteryzuje jednostronność oraz władczość, a także skierowanie do zindywidualizowanego adresata celem rozstrzygnięcia jego skonkretyzowanej sprawy w trybie właściwym według Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁵. Podejście to aprobowane jest również w orzecznictwie i wykorzystywane jest do weryfikacji, czy dany akt może być postrzegany jako decyzja administracyjna¹⁶ – NSA w oparciu o powyższe rozumowanie uznał np. orzeczenie w zakresie jakości towarów i usług przewidziane w ustawie o Państwowej Inspekcji Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych¹⁷ za niestanowiące decyzji administracyjnej¹⁸.

Podsumowując przytoczone koncepcje, wypada zaznaczyć, że choć wspomniane definicje decyzji administracyjnej odnoszą się do jej różnych aspektów, to nie są one ze sobą sprzeczne¹⁹. Można także zauważyć, że w obu podkreśla się aspekt kompetencji – ograniczenia kręgu podmiotów wydających decyzje administracyjne do jasno umocowanych w przepisie prawa. Warto tu doprecyzować, że oprócz Kodeksu postępowania administracyjnego, innych ustaw, rozporządzeń, aktów prawa miejscowego czy nawet innych usankcjonowanych rozstrzygnięć, podstawę dla decyzji administracyjnej może stanowić także norma międzynarodowa²⁰. Wspomnianymi kompetencjami dysponują organy administracji publicznej, które jednostkowo charakteryzuje się w doktrynie jako człowieka bądź grupę ludzi umiejscowionych w strukturze organizacyjnej państwa bądź samorządu terytorialnego, wyznaczonych do wykonywania obowiązków wynikających z norm prawa administracyjnego, działających w ramach przydanych im kompetencji²¹.

¹³ Wyrok NSA w Krakowie z dnia 23 listopada 1993 r., SA/Kr 664/93, LEX nr 1688407.

¹⁴ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 2 lutego 2006 r., IV SA/Wa 485/05, LEX nr 203697.

¹⁵ R. Kędziora, *Ogólne postępowanie administracyjne*, Warszawa 2019, s. 14.

¹⁶ Zob. np. postanowienie NSA z dnia 13 lipca 1983 r., II SA 983/83, ONSA 1983, nr 2, poz. 57.

¹⁷ Art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o Państwowej Inspekcji Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych (Dz.U. 1970, nr 16, poz. 137, z późn. zm.).

¹⁸ Wyrok NSA w Warszawie z dnia 5 października 1982 r., II SA 969/82, ONSA 1982, nr 2, poz. 94.

¹⁹ B. Adamiak [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne*, Warszawa 1992, s. 222.

²⁰ P.P. Majczak, *Podstawa prawna decyzji administracyjnej*, „Ius Novum” 2016, nr 4, s. 375–382.

²¹ J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2007, s. 66 i n.

Ważny aspekt, już po wydaniu decyzji, stanowi jej trwałość, która jest wyrazem zasady ochrony praw słusznie nabytych wywodzonej z norm Konstytucji RP²². Nie bez znaczenia pozostaje tu także postrzeganie ostateczności decyzji, bezsprzecznie wiążącej się z domniemaniem legalności²³, która tylko w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i w konkretnych okolicznościach może zostać podważona²⁴.

Formą działania organu, w prawem przewidzianych okolicznościach, alternatywną w stosunku do decyzji administracyjnej jest milczące załatwienie sprawy²⁵, które może przyjmować formę milczącego zakończenia lub milczącej zgody²⁶. Niezależnie od rodzaju milczącego załatwienia sprawy ustawodawca posłużył się tu fikcją prawną²⁷ aprobaty żądania strony. W doktrynie podkreśla się, że ustawodawca zastrzegł możliwość wystąpienia tej drogi zakończenia postępowania administracyjnego, wyłącznie „jeżeli przepis szczególny tak stanowi”, co w praktyce ma oznaczać istnienie przepisu szczególnego przydającego taką sposobność w ściśle określonej sytuacji²⁸. Bierność organu nie będzie tu jednak oznaczać wyłączenia przetwarzania danych osobowych strony postępowania administracyjnego.

Podobnie rzecz się ma w przypadku ugody administracyjnej, która – choć jest aktem stron postępowania administracyjnego – zatwierdzona przez organ administracji właściwy do wydania decyzji w danej sprawie, zyskuje doniosłość równą decyzji administracyjnej, wywołując jednakowe skutki z perspektywy strony²⁹. W konsekwencji proces od wszczęcia postępowania, poprzez zawarcie ugody, aż do jej zatwierdzenia wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych.

Choć wspomniane powyżej zatwierdzenie ugody następuje w formie postanowienia³⁰, zasadne wydaje się także oddzielne zwrócenie uwagi na możliwe,

²² Wyrok NSA z dnia 31 marca 2016 r., II FSK 90/14, LEX nr 2036818.

²³ Wyrok NSA z dnia 14 kwietnia 2017 r., I OSK 1545/15, LEX nr 2289679.

²⁴ A. Bałaban, P. Kledzik, *Ostateczność a prawomocność decyzji administracyjnej – na przykładzie unormowań dotyczących wydawania decyzji przez Komisję Nadzoru Finansowego*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, nr 1, s. 9–23.

²⁵ J. Wagner, *Instytucja milczącego załatwienia sprawy przez administrację publiczną*, Warszawa 2020, s. 15 i n.

²⁶ S. Pawłowski, L. Staniszewska, *Konstrukcja milczącego współdziałania między organami administracji publicznej w świetle przepisów prawa materialnego*, [w:] *Milczące załatwienie sprawy przez organ administracji publicznej*, red. Z. Kmiecik, M. Gajda-Durlik, Warszawa 2019, s. 372 i n.

²⁷ A. Bator, *Fikcja prawna*, [w:] *Wielka Encyklopedia Prawa*, t. 7: *Teoria i filozofia prawa*, red. A. Bator, J. Zajadło, M. Zirk-Sadowski, Warszawa 2017, s. 156–157.

²⁸ A. Wróbel, *Art. 122(a)*, [w:] *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, red. M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, LEX/el. 2024.

²⁹ K. Perkowska, *Instytucja ugody w świetle przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*, „Administracja. Teoria, dydaktyka, praktyka” 2013, nr 2, s. 75–91.

³⁰ M. Wojtuń, *Art. 119*, [w:] Z. Kmiecik, J. Wegner, M. Wojtuń, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2023, s. 697–699.

w sytuacjach przewidzianych przez ustawodawcę, zakończenie postępowania administracyjnego postanowieniem, a bardziej występowanie postanowienia jako ostatniej czynności organu w sprawie, jak ma to miejsce np. w przypadku stwierdzenia niedopuszczalności odwołania³¹.

Niezależnie od ostatecznej formy rozstrzygnięcia czy zakończenia postępowania administracyjnego, powinna być ona adekwatna do stanu faktycznego, a samo postępowanie przeprowadzone z poszanowaniem wszystkich praw, w tym szeroko rozumianych praw człowieka. Podejście poszczególnych organów do sposobu realizacji ich zadań, a w szczególności do wydawania decyzji, nie tylko wpływa na postrzeganie administracji publicznej, ale przede wszystkim ma znaczenie dla rzeczywistego i kompleksowego poszanowania wszelkich uprawnień osób zaangażowanych w dane postępowanie administracyjne. To zaś jest wyrazem prawa do dobrej administracji, znajdującego podstawy w przepisach krajowych³² oraz w ramach prawodawstwa Unii Europejskiej³³. Źródłem wskazówek dla organów administracji powinien być również Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej³⁴, zawierający wytyczne stworzone w oparciu o orzecznictwo i specyfikę systemów administracji krajów członkowskich³⁵.

Od omówionych form działania organu należy odróżnić formę załatwiania sprawy, która zgodnie z brzmieniem art. 14 ust. 1a k.p.a. powinna być pisemna – papierowa lub elektroniczna. Ponadto ustawodawca dopuszcza aktualnie, poprzez stosunkowo niedawno dodane przepisy art. 14 ust. 1b i 1c k.p.a., możliwość załatwiania spraw z wykorzystaniem pism generowanych automatycznie, a także załatwiania ich z użyciem usług online udostępnianych przez organy administracji. W doktrynie podkreśla się jednak, że sama automatyzacja może powodować szereg trudności z określeniem następstw prawnych jej wdrożenia. Zaznacza się również, że elektroniczna postępowania administracyjnego i pozbawienie udziału w każdym jego etapie człowieka – pracownika organu – może prowadzić do naruszenia kluczowych z perspektywy tego postępowania wartości, takich jak „sprawiedliwość, proporcjonalność, i dotychczasowych wartości, jak obowiązek

³¹ Zob. więcej: G. Łaszczycza, *Postanowienie administracyjne w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2012.

³² D. Sześciło, *Prawo do dobrej administracji w orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Partnerstwo Publiczno-Prywatne” 2013, nr 10, s. 7 i n.

³³ E. Bonusiak, *Prawo do dobrej administracji jako kategoria prawna*, „Administracja. Teoria, dydaktyka, praktyka” 2013, nr 1, s. 86 i n.

³⁴ Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, przyjęty przez Parlament Europejski 1 marca 2002 r., https://www.ombudsman.europa.eu/pl/publication/pl/3510#_ftnref2 (dostęp: 30.06.2024).

³⁵ A. Zoll, *Prawo do dobrej administracji*, [w:] J. Świątkiewicz, *Europejski Kodeks Dobrej Administracji (tekst i komentarz o zastosowaniu kodeksu w warunkach polskich procedur administracyjnych)*, Warszawa 2002, s. 3.

uwzględnienia interesu społecznego oraz interesów jednostki”³⁶. Optymizmem nie napawają, szczególnie w kontekście bezpieczeństwa danych osobowych stron, wyniki kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w zakresie zarządzania oprogramowaniem komputerowym przez administrację publiczną. Wskazano bowiem szereg zaniedbań oraz naruszeń kluczowych norm z zakresu bezpieczeństwa i stabilności infrastruktury teleinformatycznej³⁷. Zagrożenia z perspektywy bezpieczeństwa danych osobowych stron postępowania mogą także wiązać się z pracą zdalną, która od czasu pandemii nadal występuje (choć w zróżnicowanym natężeniu) w administracji publicznej³⁸.

Ochrona danych osobowych

Wieloaspektowość decyzji administracyjnych oraz pozostałych form działalności administracji nakierowanych lub związanych z rozwiązaniem konkretnej sprawy zindywidualizowanego adresata, a także postępująca elektronizacja spraw, wiąże, że od organów powinno się wymagać szczególnej ostrożności i poszanowania praw stron postępowań administracyjnych, w tym praw i obowiązków niebędących przedmiotem takowych postępowań, a bezpośrednio odnoszących się do osób fizycznych zaangażowanych w proces decyzyjny organu (szczególnie tych niebędących jego pracownikami). Szczególnym uprawnieniem (niewyłączonym w ramach postępowań administracyjnych), stanowiącym przedmiot dalszych rozważań, jest przysługujące każdemu prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych³⁹. Warto zwrócić tu uwagę na konieczność zapewnienia właściwego zakresu ochrony innych uczestników postępowania, świadków, biegłych, pełnomocników, a nawet takich reprezentantów jak prokurator, rzecznicy, których udział przewiduje się na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego⁴⁰. Ochrona danych tych osób może co prawda przyjmować odmienny zakres niż w przypadku stron postępowania, niemniej pozostaje równie istotna, szczególnie w kontekście celowości dostępu do nich, ich przetwarzania⁴¹.

³⁶ B. Adamiak, [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks...*, s. 123 i n.

³⁷ Zob. Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli. Zarządzanie oprogramowaniem komputerowym przez administrację publiczną*, 2023, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,29153,vp,31988.pdf> (dostęp: 30.06.2024).

³⁸ Zob. P. Fajgielski, *Ochrona danych osobowych w administracji publicznej*, Warszawa 2021, s. 362 i n.

³⁹ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1781).

⁴⁰ E.D. Baran, H. Wichlińska-Polak, *Zarys metodologii pracy prokuratora w sprawach administracyjnych*, „Prokuratura i Prawo” 2008, nr 2, s. 83–94.

⁴¹ Zob. więcej: M. Jabłoński, K. Wygoda, *Dostęp do informacji i jego granice. Wolność informacji, prawo dostępu do informacji publicznej, ochrona danych osobowych*, Wrocław 2002, s. 285 i n.

Choć dla przebiegu postępowania administracyjnego gwarantem jego prowadzenia z perspektywy proceduralnej mają być co do zasady przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, to w kontekście prawa do ochrony danych osobowych kluczowe znaczenie mają przepisy innych aktów prawnych. Niemniej w dalszej części artykułu omówiono również odniesienia zawarte w Kodeksie postępowania administracyjnego do obowiązków organów w omawianym zakresie.

Istotnym aktem systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej w obszarze ochrony danych osobowych jest wspomniana już ustawa o ochronie danych osobowych, obowiązująca od 2018 r., niejako przyćmiona przez RODO, które spowodowało ożywienie dyskusji oraz wzrost liczby spraw sądowych dotyczących poprawności posługiwania się danymi osobowymi przez podmioty zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego⁴². Znajduje to uzasadnienie w hierarchii aktów prawnych⁴³ oraz w treści RODO, które nie tylko zawiera szeroki katalog definicji oraz uprawnień w materii przetwarzania danych osobowych, lecz także objęło swym zakresem przepisy państw członkowskich przyjęte przed wejściem w życie tego aktu⁴⁴. Ponadto trzeba podkreślić, że na mocy art. 288 TFUE⁴⁵ RODO jako rozporządzenie jest wiążące w całości oraz musi być bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, nie wymagając przy tym implementacji w prawie krajowym. Niemniej RODO przewiduje możliwość doprecyzowania przez państwa członkowskie wielu zagadnień w prawie krajowym, co stanowi zadanie ustawy o ochronie danych osobowych⁴⁶.

Przepisy RODO znajdują zastosowanie w sytuacji podjęcia przez dany podmiot (w przypadku postępowania administracyjnego – organ) działań polegających na przetwarzaniu danych osobowych. Akt ten zawiera definicję przetwarzania⁴⁷, zgodnie z którą jest to operacja lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taka jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie. Warto zaznaczyć, że na omawianą definicję składają

⁴² J. Kurek, J. Taczowska-Olszewska, *Ochrona danych osobowych jako realizacja zadań w obszarze bezpieczeństwa państwa*, Warszawa 2020, s. 80–86.

⁴³ M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP*, t. 2: *Komentarz do art. 87–243*, Warszawa 2016, s. 51 i n.

⁴⁴ Wyrok TSUE z dnia 26 października 2023 r. w sprawie C-307/22.

⁴⁵ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z dnia 25 marca 1957 r. (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/2).

⁴⁶ M. Czerniawski, *Art. 1*, [w:] *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Kawecki, M. Czerniawski, Legalis 2019.

⁴⁷ Art. 4 pkt 2 RODO.

się dwie części. Pierwszą z nich jest ogólna charakterystyka, która – choć wydaje się jasna – nadal często wymaga wykładni przez sądy. Drugi element stanowi natomiast (co ważne) otwarty katalog czynności, które mogą być postrzegane jako owo przetwarzanie. Wyliczenie to zawiera czynności mogące (według prawodawcy) najczęściej występować w praktyce⁴⁸. Niemniej należy pamiętać, że sam fakt wystąpienia jednej z operacji wspomnianych przez prawodawcę unijnego nie powoduje automatycznego uznania, iż dochodzi do przetwarzania. Subsumpcja tych przesłanek musi następować w ścisłym związku z pierwszym członem definicji. Wspomniana wykładnia pierwszego elementu definicji polega tymczasem zwykle na jego sprecyzowaniu i następuje w odniesieniu do przesłanek, które nie znalazły się we wspomnianym katalogu, budząc przy tym emocje ze względu na szerokie rozumienie pojęcia przetwarzania przez prawodawcę unijnego. Zakłada on bowiem konieczność objęcia pojęciem przetwarzania maksymalnej liczby operacji, zaczynając od różnorodnych form gromadzenia, wykonywania z nimi bądź na nich czynności, aż po ich usuwanie⁴⁹.

W orzecznictwie wskazuje się, że już samo przesłanie imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania osoby uczestniczącej w postępowaniu administracyjnym wyczerpuje przesłanki zawarte w definicji przetwarzania wynikającej z RODO, określone jako „ujawnienie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie”⁵⁰. Problematyczne może okazać się postrzeganie pojęcia ujawnienia informacji. Zgodnie z aprobowanym w doktrynie poglądem chodzi tu o sytuację, w której dochodzi do posłużenia się danymi w taki sposób, że mogą one (mają sposobność) zostać poznane przez inne osoby, które nie miały do nich dostępu⁵¹. Zarówno orzecznictwo sądów krajowych, jak i podejście Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzą do konstatacji, że wykładnia pojęcia przetwarzania czy wręcz samych danych osobowych powinna być dokonywana możliwie jak najszerzej ze względu na podstawowy charakter prawa do ochrony danych osobowych i cel RODO⁵². Znajduje to odzwierciedlenie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który stwierdził, że „zbieranie, przeglądanie, ujawnianie poprzez przesłanie lub innego rodzaju udostępnianie danych

⁴⁸ P. Fajgielski, *Komentarz do art. 4 pkt 2 rozporządzenia nr 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE*, [w:] *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 111 i n.

⁴⁹ B. Fischer i in., *Komentarz do art. 4*, [w:] *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Sakowska-Baryła, Warszawa 2018, s. 79.

⁵⁰ Wyrok NSA z dnia 19 stycznia 2024 r., III OSK 2816/22.

⁵¹ D. Lubasz, *Art. 4*, [w:] *RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz*, red. E. Bielak-Jomaa, Warszawa 2018.

⁵² Wyrok TSUE z dnia 5 października 2023 r. w sprawie C-659/22, *RK przeciwko Ministerstwo Zdravotnictvi*, szczególnie pkt 28.

osobowych stanowią »przetwarzanie« w rozumieniu wskazanego rozporządzenia. Z brzmienia tego przepisu, a w szczególności z wyrażenia »[każdą] operację«, wynika, że prawodawca Unii zamierzał nadać pojęciu »przetwarzania« szeroki zakres⁵³. Przetwarzanie zatem nie musi się wiązać z ujawnieniem jakichkolwiek danych; co więcej, przesyłanie lub udostępnianie danych osobowych nawet pomiędzy organem a innym organem lub podmiotem, który danymi tymi uprzednio dysponował, jeśli zachodzi bez podstawy prawnej, może oznaczać naruszenie⁵⁴.

Dopuszczalność przetwarzania danych oraz obowiązek informacyjny

Legitymacji dla przetwarzania danych osobowych należy upatrywać w wystąpieniu podstawy do podejmowania przez organ działań w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (a także innych aktów wyznaczających kompetencje i obowiązki administracji), stanowiącej jednocześnie przesłankę ujętą w treści art. 6 ust. 1 lit. c RODO. W przepisie tym bowiem wśród podstaw do legalnego przetwarzania danych osobowych wskazano niezbędną określoną czynności do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze⁵⁵. Warto podkreślić, że obowiązki w obszarze przetwarzania danych osobowych dotyczą w administracji publicznej nie tylko organów, lecz także ich poszczególnych jednostek organizacyjnych (niezależnie od posiadania przez nie osobowości prawnej), co jest wynikiem definicji administratora zawartej w przepisach RODO⁵⁶. Administratorzy należący do administracji publicznej rozumianej szeroko powinni mieć świadomość istnienia tzw. dyrektywy policyjnej⁵⁷ i stosowania jej w odniesieniu do danych przetwarzanych na potrzeby zapobiegania przestępczości⁵⁸. Trzeba również zaznaczyć, że podmioty administracji publicznej w ramach poszczególnych postępowań mogą występować w roli nie tylko administratora danych, ale też przetwarzającego, co wpływa

⁵³ Wyrok TSUE z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie C-175/20, *SIA „SS” przeciwko Valsts Ienemumu Dieneses*, szczególnie pkt 35.

⁵⁴ Wyrok NSA z dnia 19 stycznia 2024 r., III OSK 2816/22.

⁵⁵ M. Gumularz, *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym i egzekucyjnym*, LEX/el. 2019.

⁵⁶ Wyrok TSUE z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie C-231/22, *Belgia przeciwko Organowi ochrony danych*.

⁵⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.Urz. UE L 119/89, 4.05.2016).

⁵⁸ M. Gumularz, *Ochrona danych osobowych w sektorze publicznym*, Warszawa 2018, s. 15 i n.

na ich obowiązki⁵⁹. Nie można przy tym zapominać, że prawo do ochrony danych osobowych nie ma charakteru bezwzględnego. Podkreśla się, że przesłankę uprawniającą w sposób wystarczający do podjęcia przetwarzania danych może stanowić np. ważny interes publiczny bądź interes publiczny w dziedzinie zdrowia publicznego⁶⁰.

Na organie podejmującym czynności zmierzające do wydania aktu administracyjnego ciąży w pierwszej kolejności obowiązek informacyjny dotyczący oznaczenia administratora danych osobowych, informacji o nim, celu i zakresu przetwarzania danych osobowych wraz z informacją o ich dalszym udostępnianiu, powierzaniu lub zautomatyzowaniu procesu przetwarzania, a także o uprawnieniach osoby, której dane są przetwarzane wobec administratora, w tym możliwości cofnięcia zgody w omawianym zakresie lub wniesienia skargi do organu nadzorczego (o ile uprawnienia te w danym przypadku przysługują lub mogą przysługiwać)⁶¹. Co prawda realizacja obowiązków w obszarze ochrony danych osobowych jest niejako odrębna – niezależna od obowiązków *stricte* związanych z prowadzeniem postępowania administracyjnego, ale *de jure* obowiązki w tym obszarze i sposób ich realizacji zostały ujęte w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, a ich realizacja jest ściśle związana z owym postępowaniem. Choć przedstawiciele doktryny wskazują, że realizacja obowiązków w obszarze ochrony danych osobowych nie oddziałuje na tok i wynik postępowania ani nie ma koincydencji z ewentualnym żądaniem od administratora ograniczenia przetwarzania danych⁶², okoliczność, iż ustawodawca zdecydował się na ujęcie tej kwestii w Kodeksie postępowania administracyjnego, pozycja strony w postępowaniu administracyjnym oraz specyfika zasad tego postępowania (również ujętych w tym akcie) zdają się przekonywać, że szczególnie z perspektywy strony zachodzi swoista spójność i zależność tych dwóch obszarów regulacji.

W kontekście powyższego konieczny wydaje się przegląd przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego odnoszących się do ochrony danych osobowych. W pierwszej kolejności warto odnotować, że w art. 2a k.p.a. przewidziano, iż akt ten reguluje sposób realizacji obowiązków informacyjnych wynikających z RODO. To zaś dało asumpt do dalszych regulacji. Warto podkreślić, że zgodnie z Kodeksem

⁵⁹ P. Litwiński (red.), *Ochrona danych osobowych w sektorze publicznym + wzory do pobrania*, Warszawa 2022, s. 15 i n.

⁶⁰ M. Jędrzejczak, *Ochrona danych osobowych w prawie publicznym*, Warszawa 2021, s. 19 i n.

⁶¹ Zob. więcej: A. Cebera, J.G. Firlus, *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym jurysdykcyjnym*, [w:] *Ogólne postępowanie administracyjne jurysdykcyjne*, red. H. Knysiak-Surdyka, Warszawa 2021, s. 42–52.

⁶² S. Liżewski, *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym i egzekucyjnym*, 7.05.2019, <https://gov.legalis.pl/ochrona-danych-osobowych-w-postepowaniu-administracyjnym-i-egzekucyjnym> (dostęp: 30.06.2024).

postępowania administracyjnego wspomniany wyżej obowiązek informacyjny powinien być realizowany w ramach wezwania do podejmowanych czynności⁶³, a w sytuacji gdy sprawa lub czynność jest wykonywana z wniosku danej osoby, organ przekazuje stosowne informacje przy pierwszej czynności wobec takiej osoby⁶⁴. Wypada zwrócić uwagę także na kwestię obowiązków organu w zakresie przetwarzania danych osobowych w sytuacji przekazania sprawy innemu, właściwemu organowi. Wówczas bowiem ten pierwszy organ według literalnego brzmienia przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego zawiadamia stronę o przekazaniu sprawy, a wraz z zawiadomieniem informuje o zakresie danych osobowych przetwarzanych przez siebie⁶⁵. Można założyć, że ustawodawca przyjął, iż owo zawiadomienie o przekazaniu sprawy jest wystarczającą informacją o udostępnieniu danych innemu podmiotowi, niemniej w praktyce przyjęło się stosowanie odmiennych klauzul informacyjnych w takim przypadku – zawierających informację o przekazaniu danych. Mając na uwadze specyfikę milczącego załatwienia sprawy (brak odpowiedzi na żądanie strony), ustawodawca przewidział, że wówczas osoba, której sprawa dotyczy, powinna móc odnaleźć klauzulę informacyjną RODO w BIP organu, na jego stronie internetowej oraz w widocznym miejscu w jego siedzibie, co wymaga bez wątplenia zaangażowania (nieznacznego, ale jednak) strony w poszukiwanie informacji o tym, jak jej dane osobowe będą przetwarzane. Niemniej w przypadku wykonywania jakiejkolwiek czynności skierowanej do strony powinna ona otrzymać stosowną informację od organu⁶⁶. Z obowiązku informowania stron i uczestników postępowania o źródle przetwarzanych danych ustawodawca zwolnił organy w sytuacji wszczęcia albo wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji, jej uchylecia albo zmiany na skutek skargi, co jest podejściem racjonalnym i uzasadnionym świadomością tych osób co do owego źródła. Organ nie musi także realizować obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 13 ust. 1 i 2 RODO, o ile strona bądź wezwany posiada te informacje, a ich zakres lub treść nie uległy zmianie, co bez wątplenia stanowi znaczące ograniczenie uciążliwości dla administracji publicznej w zakresie realizacji dyspozycji przepisów odnoszących się do ochrony danych osobowych⁶⁷.

Problem ochrony danych osobowych unaocznia się w kontekście wglądu w akta sprawy, który może prowadzić do zapoznania się z danymi osobowymi np. jednej ze stron, które innej stronie nie były wcześniej znane. Kwestia ta nie jest pozbawiona regulacji, ale z treści art. 74a k.p.a. wynika wyłącznie, że prawo

⁶³ Art. 54 § 1a k.p.a.

⁶⁴ Art. 61 § 1 i 5, art. 217a, art. 226a k.p.a.; podobnie przy przekazaniu skargi zgodnie z art. 231 § 2 k.p.a.

⁶⁵ Art. 65 § 1a k.p.a.

⁶⁶ Art. 122h k.p.a.

⁶⁷ Art. 54 § 1a, art. 61 § 5, art. 65 § 1a, art. 217a k.p.a.

wglądu do akt sprawy nie narusza prawa do dostępu do informacji o przetwarzaniu danych oraz ich zakresie. Ustawodawca odnosi się tu do art. 15 RODO statuującego obowiązek administratora do informowania o fakcie, miejscu i sposobie dostępu do przetwarzanych danych, co – choć istotne – nie wydaje się kluczowe z perspektywy praw w obszarze ochrony danych osobowych⁶⁸.

W kontekście postępowania administracyjnego warto wspomnieć także o przysługującej każdemu zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej⁶⁹ możliwości uzyskania informacji o treści rozstrzygnięcia w niemal każdym postępowaniu, a często również w pewnym zakresie do dokumentów służących do wydania tego rozstrzygnięcia (tak będzie np. w przypadku projektu budowlanego)⁷⁰. Choć postępowanie dotyczące uzyskania danych w trybie dostępu do informacji publicznej nie jest co do zasady prowadzone w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego⁷¹, może rodzić obowiązki w kontekście przeprowadzonego lub prowadzonego postępowania administracyjnego⁷², co z kolei może stanowić zagrożenie dla danych osobowych zawartych w treści rozstrzygnięć organów oraz w dokumentach do nich dołączonych. W orzecznictwie wskazuje się, że realizując obowiązki na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej, organ powinien dochować należytej staranności i w przypadku konfliktu pomiędzy realizacją zasady jawności informacji publicznej a ochroną danych osobowych osób fizycznych podjąć działania, które nie naruszają dóbr chronionych, w szczególności zaś dokonać anonimizacji, a gdyby dla ochrony życia prywatnego lub danych osobowych nie było to wystarczające, wówczas organ powinien odmówić udzielenia informacji⁷³.

Zakończenie

Przeprowadzone rozważania pozwalają zauważyć specyfikę zasad ochrony danych osobowych na gruncie postępowania administracyjnego oraz wyrazić obawę, że w praktyce mogą to być rozwiązania niewystarczające dla rzeczywistej ochrony praw osób fizycznych. Należy podkreślić, że jako miernik poprawności i wystarczalności obowiązujących rozwiązań prawnych w tym obszarze nie może

⁶⁸ S. Liżewski, *op. cit.*

⁶⁹ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. 2022, poz. 902).

⁷⁰ Zob. np. wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2017 r., I OSK 1856/15.

⁷¹ Wyjątek stanowi postępowanie prowadzone w oparciu art. 15 ust. 2 oraz art. 16 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

⁷² Wyrok NSA z dnia 7 lutego 2023 r., III OSK 6612/21.

⁷³ Wyrok NSA z dnia 9 grudnia 2021 r., III OSK 4728/21.

być traktowana ilość odnotowywanych naruszeń w oparciu o przepisy RODO⁷⁴, lecz pogłębiona analiza ich rzeczywistego respektowania. W kontekście swojej ogólności postanowień w Kodeksie postępowania administracyjnego w omawianym zakresie oraz ograniczenia ich treści do kwestii obowiązków informacyjnych organów i konieczności respektowania RODO całościowo konieczne wydaje się położenie większego nacisku na weryfikację stosowanych przez poszczególne organy środków technicznych i organizacyjnych oraz podjęcie działań celem wdrożenia opartych na zdiagnozowanych problemach aktualnych wytycznych czy nawet obowiązków w zakresie czynności niezbędnych dla prawidłowej ochrony danych osobowych w toku postępowania administracyjnego.

Bibliografia

- Adamiak B., [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2024.
- Adamiak B., [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne*, Warszawa 1992.
- Bałaban A., Kledzik P., *Ostateczność a prawomocność decyzji administracyjnej – na przykładzie unormowań dotyczących wydawania decyzji przez Komisję Nadzoru Finansowego*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, nr 1.
- Baran E.D., Wichlińska-Polak H., *Zarys metodologii pracy prokuratora w sprawach administracyjnych*, „Prokuratura i Prawo” 2008, nr 2.
- Bator A., *Fikcja prawna*, [w:] *Wielka Encyklopedia Prawa*, t. 7: *Teoria i filozofia prawa*, red. A. Bator, J. Zajadło, M. Zirk-Sadowski, Warszawa 2017.
- Boć J. (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2007.
- Bonusiak E., *Prawo do dobrej administracji jako kategoria prawna*, „Administracja. Teoria, dydaktyka, praktyka” 2013, nr 1.
- Cebera A., Firlus J.G., *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym jurysdykcyjnym*, [w:] *Ogólne postępowanie administracyjne jurysdykcyjne*, red. H. Knysiak-Surdyka, Warszawa 2021.
- Czerniawski L., *Art. 1*, [w:] *Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Kawecki, M. Czerniawski, Legalis 2019.
- Fajgielski P., *Ochrona danych osobowych w administracji publicznej*, Warszawa 2021.
- Fajgielski P., *Komentarz do art. 4 pkt 2 rozporządzenia nr 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE*, [w:] *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, Warszawa 2021.
- Fischer B. i in., *Komentarz do art. 4*, [w:] *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Sakowska-Baryła, Warszawa 2018.

⁷⁴ Wyrok TSUE z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie C-340/21, *VB przeciwko Natsionalna agentsia za prihodite*.

- Gumularz M., *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym i egzekucyjnym*, LEX/el. 2019.
- Gumularz M., *Ochrona danych osobowych w sektorze publicznym*, Warszawa 2018.
- Jabłoński M., Wygoda K., *Dostęp do informacji i jego granice. Wolność informacji, prawo dostępu do informacji publicznej, ochrona danych osobowych*, Wrocław 2002.
- Jędrzejczak M., *Ochrona danych osobowych w prawie publicznym*, Warszawa 2021.
- Kędziora R., *Ogólne postępowanie administracyjne*, Warszawa 2019.
- Kokoszkiwicz A., *Sprawiedliwy proces administracyjny jako zadanie państwa. Studium teoretycznoprawne*, Warszawa 2020.
- Kurek J., Taczkowska-Olszewska J., *Ochrona danych osobowych jako realizacja zadań w obszarze bezpieczeństwa państwa*, Warszawa 2020.
- Litwiński P. (red.), *Ochrona danych osobowych w sektorze publicznym + wzory do pobrania*, Warszawa 2022.
- Lizewski S., *Ochrona danych osobowych w postępowaniu administracyjnym i egzekucyjnym*, 7.05.2019, <https://gov.legalis.pl/ochrona-danych-osobowych-w-postepowaniu-administracyjnym-i-egzekucyjnym> (dostęp: 30.06.2024).
- Lubasz D., *Art. 4, [w:] RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz*, red. E. Bielak-Jomaa, Warszawa 2018.
- Łaszczycza G., *Postanowienie administracyjne w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2012.
- Majczak P.P., *Podstawa prawna decyzji administracyjnej*, „Ius Novum” 2016, nr 4.
- Najwyższa Izba Kontroli, *Informacja o wynikach kontroli. Zarządzanie oprogramowaniem komputerowym przez administrację publiczną*, 2023, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,29153,vp,31988.pdf> (dostęp: 30.06.2024).
- Pawłowski S., Staniszevska L., *Konstrukcja milczącego współdziałania między organami administracji publicznej w świetle przepisów prawa materialnego*, [w:] *Milczące załatwienie sprawy przez organ administracji publicznej*, red. Z. Kmiecik, M. Gajda-Durlik, Warszawa 2019.
- Perkowska K., *Instytucja ugody w świetle przepisów ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*, „Administracja. Teoria, dydaktyka, praktyka” 2013, nr 2.
- Przybysz P.M., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2020.
- Safjan M., Bosek L. (red.), *Konstytucja RP, t. 2: Komentarz do art. 87–243*, Warszawa 2016.
- Starościak J., *Prawne formy i metody działania administracji*, [w:] *System prawa administracyjnego*, red. T. Rabska, J. Łętowski, t. 3, Wrocław 1978.
- Sześciło D., *Prawo do dobrej administracji w orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Partnerstwo Publiczno-Prywatne” 2013, nr 10.
- Wagner J., *Instytucja milczącego załatwienia sprawy przez administrację publiczną*, Warszawa 2020.
- Wojtuń M., *Art. 119*, [w:] Z. Kmiecik, J. Wegner, M. Wojtuń, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2023.
- Wróbel A., *Art. 1*, [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, Warszawa 2020.
- Wróbel A., *Art. 122(a)*, [w:] *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, red. M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, LEX/el. 2024.
- Zgółkowska H. (red.), *Praktyczny słownik języka polskiego*, t. 8, Poznań 1996.

- Ziemski K., *Indywidualny akt administracyjny jako forma prawna działania administracji*, Poznań 2005.
- Zimmermann J., *Aksjomaty postępowania administracyjnego*, Warszawa 2017.
- Zoll A., *Prawo do dobrej administracji*, [w:] J. Świątkiewicz, *Europejski Kodeks Dobrej Administracji (tekst i komentarz o zastosowaniu kodeksu w warunkach polskich procedur administracyjnych)*, Warszawa 2002.

Abstrakt: Artykuł stanowi syntezę kluczowych zagadnień w obszarze ochrony danych osobowych w kontekście postępowania administracyjnego. Zwrócono uwagę na specyfikę najważniejszych form załatwienia sprawy administracyjnej, a w ich kontekście na podejście ustawodawcy do obowiązków organów w zakresie realizacji uprawnień wynikających z prawodawstwa krajowego i unijnego, a przysługujących osobom fizycznym. Dokonano analizy najważniejszych przepisów w omawianym zakresie, wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o ochronie danych osobowych oraz RODO. Zaprezentowano też podejście doktryny i orzecznictwa do poszczególnych pojęć i obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych. Podkreślono również problemy mogące występować w praktyce stosowania omawianych przepisów, a w rezultacie zagrożenia dla realizacji prawa do ochrony danych osobowych osób uczestniczących w postępowaniach administracyjnych.

Słowa kluczowe: RODO; dane osobowe; postępowanie administracyjne; strona

Abstract: The article is a synthesis of most important issues in the area of personal data protection in the context of administrative proceedings. Attention was paid to the specificity of the main forms of dealing with administrative matters, and in their context, to the legislator's approach to the obligations of bodies in the implementation of the rights (settled in national and EU regulations) to which people are entitled. There are discussed laws which are connected with the topic of this article and included in the Administrative Procedure Code, the Personal Data Protection Act and the GDPR. The approach of doctrine, case law and obligations regarding the protection of personal data is presented here. Problems that may occur in the practice of applying the discussed standards were also highlighted, and as a result, threats to the implementation of the right to personal data protection in administrative proceedings.

Keywords: GDPR; personal data; administrative proceedings; party to the proceedings